

СУЧАСНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УСНОМУ ПЕРЕКЛАДУ MODERN METHODOLOGY OF TEACHING INTERPRETATION

Сучасні дослідження в галузі розмовної і літературної мови вказують нам напрям використання послідовного перекладу; однак затверджені освітні програми навчання перекладачів зі східної мови, зокрема перської, свідчать про несумісні підходи до викладання усного перекладу. У цьому дослідженні описано орієнтир, який використовується для формування навчальних заходів, які допомагають студентам набутися компетентностей, необхідних для кваліфікованого використання усного перекладу в реальному житті. Включаються вказівки щодо структуризації спостереження й аналізу інтерпретацій. Крім того, ми пропонуємо типове прогресування послідовності навичок і критерій відбору матеріалів. Нарешті, ми пропонуємо програми, які структурують навчання усному перекладу від цілісного інтегрованого підходу в межах навчальних програм, щоб сприяти зміцненню практики перекладацької професії до включення наукових досліджень та передового досвіду.

У цій статті йдеться про шість етапів навчання усному перекладу в межах університету, використовуючи напівавтентичні й автентичні навчальні матеріали, щоб наблизити студентів до середовища реального іранського життя та піддатися різним жанрам дискурсу та різним діалектам і акцентам перської мови. Перша та Друга фази – це розминка для підготовки студентів до Третьої та Четвертої фаз. Для цього рівня студенти стикаються із ситуаціями з напівреального життя, коли вони слухають різні діалекти носіїв мови й акценти через підготовлені відео- й аудіоматеріали, вони також слухають різні перські жанри дискурсу. Останні два етапи є найскладнішими для студентів, оскільки кожен студент має продемонструвати свої стратегії та можливості у виконанні роботи з перекладом у створеній ситуації на основі реального життя за допомогою електронних пристроїв.

Ключові слова: послідовний переклад, перекладач, усний переклад, навчальні матеріали, фази викладання, діалекти й акценти.

Current research in the field of spoken and literary language points us in the direction of using consecutive interpreting; however, signed language interpreter education programs report inconsistent approaches to incorporating this research. This article describes a frame of reference used to shape learning activities that help students to acquire the competencies required for proficient use of consecutive interpreting. This framework includes guidelines for structuring observation and analysis of interpretations. In addition, we present a typical progression of skill sequencing and material selection criteria. Finally, we suggest that programs that structure the teaching of consecutive interpreting from a holistic integrated approach across their curricula and throughout the entire program contribute to shifting practices in our profession toward incorporating research and best practices.

This article discusses six phases in teaching interpreting in a university atmosphere using semi-authentic and authentic teaching materials to bring the students close Iranian real-life environments and exposed to different discourse genres and different Persian dialects and accents. Phases 1 and 2 are warm-up activities for preparing students to move up to phases 3 and 4. Up to this level students are exposed to a semi-real life situation where they are listening to different Persian native speaker dialects and non-native speaker accents through the prepared audio and video materials and they are also listening to different Iranian discourse genres. The last two phases are the most challenging ones for the students because each student will demonstrate his/her strategies and capabilities in performing an interpreting work in a set-up real-life situation using electronic devices.

Key words: consecutive interpreting, translator, interpreting, teaching materials, phases of teaching, dialects and accents.

УДК 37.211.24

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-2-7>

Ільчук Т.В.,

старший викладач кафедри східних мов
Національної академії
Служби безпеки України

Постановка проблеми в загальному вигляді. Поточні дослідження в галузі перекладу вказують на непослідовні підходи до програм навчання усному перекладу [16, с. 6]. Деякі програми прагнуть змістити панівну парадигму від синхронного перекладу як кінцевої мети для навчання перекладачів. Крім того, в останні кілька років спостерігається зміна в сертифікації перекладачів. Наприклад, канадська система сертифікації перекладачів пропонує інтерактивні тестові сегменти, які дозволяють кандидатам використовувати послідовний переклад або суміш послідовного перекладу та синхронного перекладу [18, с. 71]. У цьому дослідженні описано, як викладачі можуть створювати змістовні навчальні дії, що дозволяють студентам розвинути міцну основу в усному перекладі. Такий підхід дозволяє їм згодом використовувати послі-

довний та синхронний переклад у різноманітних ситуаціях, а також визначати, коли найкраще поєднувати послідовний і синхронний переклад. Такий змішаний підхід демонструє здатність зв'язати дослідження усного перекладу з ефективними методами навчання послідовному та синхронному перекладу [17, с. 137].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ми підходимо до визначення та викладу матеріалу з огляду на попередні дослідження про переклад [7; 11; 13; 14; 19]. Як зазначає І. Гоффман, переклад – це «змістовна взаємодія учасників та перекладачів, які покладаються на контекстні знання, схеми чи рамки перекладу та лінгвістичні і культурні знання» [6, с. 17]. Цей процес формування тексту потребує часу і підкреслює необхідність послідовного перекладу. Ми визначаємо послідовний переклад як надання інтерпретації після того,

як учасник дав повну відповідь, поставив запитання чи запропонував ідею.

Згідно із цією системою відліку, ми хочемо, щоби студенти розглядали режим, який буде використовуватися, обґрунтування та спосіб включення послідовних та / або синхронних режимів відповідно до змістовної моделі [17, с. 144; 20, с. 43]. Студенти здобувають фундаментальні навички, вивчаючи та застосовуючи аналіз дискурсу та тексту. За допомогою цієї основи студенти готові набути додаткових навичок перекладу. Наш перший крок – допомогти студентам зрозуміти розмовну / письмову мови, що підтримують використання усного перекладу для точності й ефективності. Далі ми пов'язуємо дослідження із практикою, через викладачів, що моделюють послідовний чи синхронний переклад: студентів, які практикують переклад, та викладачів чи перекладачів, які діляться своїм досвідом усного перекладу. Цей підхід передбачає, що викладач має розуміння досліджень послідовного перекладу, дослідження повинне включати роботи Б. Алексієвої (1991 р.), К. Брутона (1985 р.), Д. Коклі (1992 р.), Д. Гіле (1995 р.), Л. Лісона (2005 р.), Х. Міккельсона (1995 р.), Дж. Неп'єра (2003 р.) і Д. Рассела (2002, 2005 рр.) [1; 2; 3; 4; 5; 9; 10; 12; 15; 16; 17].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У нашій практиці перекладу та викладання ми вважаємо, що розпізнавання перекладачами варіантів перекладу, виходячи з вимог дискурсу, приводить до вибору використання синхронного чи послідовного перекладу. Ми визнаємо, що навчальні програми для перекладача розмовної мови завжди підходили до вивчення послідовного перекладу структурно, але одним з унікальних елементів інтерпретації є те, що перекладач може працювати із двома різними мовними формами (тобто розмовною і письмовою мовами) одночасно, що приводить до набагато більшого використання синхронного перекладу в нашій галузі. Незважаючи на те, що дослідження продемонстрували ефективність послідовного перекладу, викладачі та перекладачі часто розглядають його лише як перехідний етап до синхронного перекладу [4, с. 23; 16, с. 10].

Багато досвідчених перекладачів мало навчалися послідовному перекладу, і мало навчальних семінарів могли б вирішити цю проблему. Крім того, перекладачі та викладачі мають обмежений вплив на успішне використання майбутніми перекладачами послідовного перекладу у своїй практиці, отже, уважають, що вони повинні використовувати послідовний переклад, але їм не вистачає навичок [17, с. 163].

Тому студентам потрібно детально обґрунтувати особливості послідовного перекладу. Під час конференції перекладачів 2008 р. в Пуерто-Ріко

був проведений семінар із питань ефективних стратегій викладання послідовного перекладу, відтоді є відповіді на численні запитання щодо роботи перекладача. Ця стаття описує деякі підходи для того, щоб допомогти викладачам надавати знання в послідовному перекладі. Такі знання в навчанні дозволять перекладачам вивчити дискурс та вибрати стратегії успішної інтерпретації шляхом змішування послідовного та синхронного перекладу.

Мета статті полягає в роз'ясненні методу навчання усного перекладу перською мовою студентів ЗВО як фазового викладу матеріалу, висвітлення провідних тенденцій у викладанні послідовного та синхронного перекладу.

Виклад основного матеріалу. Кожний етап складається із трьох частин, по-перше, *підготовка викладача чи студентів поза аудиторією*. Або викладач, або студент повинен заздалегідь підготувати написані тексти та словесні сценарії для презентації, а також підтримуючі електронні пристрої, як-от портативний комп'ютер, набір проекторів (LCD), програвач CD / VCD, радіо чи телевізор. По-друге, *підготовка в аудиторії перед презентацією / трансляцією*. Перед презентацією викладач або студент має переконатися, що все на своєму місці та в робочому стані, щоб почати. По-третє, *застосування практики*. Це частина навчання та досвіду, в якій кожен студент повинен активно брати участь. У цій частині є два розділи: *переклад з української перською та переклад із перської українською* [8, с. 68].

У першій фазі вчитель виступає доповідачем, а вибраний студент – перекладачем, тоді як на другому етапі кожен студент відіграє подвійну роль як доповідача, так і перекладача. На другому етапі є дві дії: (а) переклад бесіди з даних матеріалів; (б) переклад мовлення із трибуни. Матеріали вибираються з описових і експозиційних дискурсів для обох етапів українською або перською мовами.

На третьому етапі кожному студенту призначено інтерпретувати повідомлення безпосередньо з динаміка на магнітофоні / касеті або на компакт-диску, флешці. Як українські, так і перські звукозаписні матеріали обрані з дискусійних дискурсів та діалогів. Окрім основних перських діалектів, якими говорять в Ірані, Афганістані, Пакистані та Туреччині, у підборі матеріалів враховуються перські наголоси, що звучать в Азії, на Близькому Сході та в Європі.

На Четвертій фазі кожен студент по черзі має інтерпретувати повідомлення безпосередньо з динаміка у відеоманітофоні, переглянутому через телевізійний монітор або через більший екран проектора (LCD). На цьому етапі для цілей перекладу вибирається ораторський дискурс. Перські діалекти та наголоси також враховуються під час підбору матеріалів.

Для П'ятої та Шостої фаз всі жанри дискурсу вже не практикуються в регулярному порядку, як це робилося на попередніх етапах, оскільки це прямі трансляції, а не записані, тому неможливо передбачити, який тип жанру виходить першим, а який – далі (це спонтанна розмова, або розмова в реальному житті). Кожний студент повинен перекладати безпосередньо з радіо та телебачення, записуючи основні моменти. Кожне мовлення записується для подальшого відтворення й обговорення і зворотного зв'язку. Радіо та телевізійні трансляції вибираються із Британської корпорації радіомовлення (BBC) та Голосу Америки (VOA) для радіо та CNN для телебачення [8, с. 96].

Навчання усному перекладу умовно можна поділити на шість етапів. Ці фази навмисно розроблені, щоб запропонувати різні вправи, від найлегших до найскладніших. Однак перед початком кожної фази викладач повинен пам'ятати про таке:

(а) група для навчання перекладу повинна містити не більше десяти студентів. За такої невеликої кількості кожний студент має час вивчити, практикувати та перекладати під час заняття. Але такий розподіл цілком залежить від кількості студентів, які подають заявку на курс, і від наявного часу, який може мати викладач;

(б) на першому етапі кожний студент повинен виступити двічі як перекладач з української перською або з перської українською. На другому етапі кожен студент повинен виступити чотири рази: двічі як доповідач і двічі як перекладач із добре впорядкованими матеріалами, два виступи з подіуму як доповідач; один – українською мовою, інший – перською; також повинен виконати дві роботи з перекладу українською та перською мовами. На третьому, четвертому, п'ятому та шостому етапах студент виступає лише перекладачем двічі [21, с. 31].

ПЕРША ФАЗА: *Викладач – студент*, який виступає *спікером-перекладачем*:

1. Підготовка викладача поза аудиторією:

а) учитель готує двадцять тем для обговорення в описовому дискурсі. Половина – українською мовою, а інша – перською. Він може використовувати деякі вибрані слайди для підтримки презентації.

2. Підготовка у класі перед презентацією:

а) стіл із двома стільцями добре влаштований перед аудиторією;

б) в аудиторії добре встановлені блок комп'ютера та набір проекторів;

с) перші п'ять студентів вибираються випадковим чином для першої практики. Кожен студент витрачає 5–10 хвилин на практику, включаючи коментарі викладача й однолітків;

д) студентам пропонують коментувати та ставити запитання після бесіди. Ця практика проводиться у формі презентації-дискусії;

е) студентам пропонується стежити за процесом інтерпретації в цій практиці, як-от: *мовлення*: презентація (викладачем) → *переклад* (студентом) → *виступ*: коментарі та запитання (студентом як аудиторією) → *переклад* (студентом) → *бесіда*: відповіді на зауваження та питання аудиторії (викладач) → *переклад* (студент);

ф) оцінювальний лист розповсюджується кожному студенту для оцінки ефективності його колеги.

3. Перекладацька практика (перші 10 тем в описовій формі – з української перською, а наступні 10 тем – у зворотному порядку):

а) викладач розмовляє з певної теми *українською / перською мовами*;

б) студент перекладає *перською / українською*;

с) решта студентів слухають, заповнюють аркуш оцінювання та записують нотатки для коментарів і запитань *перською / українською мовами*;

д) викладач і студенти дають коментарі щодо ефективності роботи студента у стратегіях та використанні мови.

ДРУГА ФАЗА (А): *Студент – студент*, який виступає *доповідачем-перекладачем* (виступає з формально створеною таблицею):

1. Підготовка студентів поза аудиторією:

а) студентам задано підготувати дві теми для обговорення: одна – українською, друга – перською. Обидві є експозиційними (аргументативними) дискурсами.

2. Підготовка в аудиторії перед презентацією:

а) стіл із двома стільцями добре влаштований перед аудиторією;

б) студентам пропонується формувати пари. Кожна пара витрачає 5–10 хвилин на практику, включаючи коментарі викладача й однолітків;

с) студентам пропонують коментувати та ставити запитання після бесіди. Ця практика проводиться у формі презентації-дискусії.

д) студентам пропонується стежити за процесом перекладу в цій практиці, а саме: *мовлення*: презентація (студентом-доповідачем) → *переклад* (студентом-перекладачем) → *виступ*: коментарі та запитання (студентською аудиторією) → *переклад* (студентом-перекладач) → *бесіда*: відповіді на зауваження та питання аудиторії (студентським динаміком) → *переклад* (перекладач студента);

е) оцінювальний лист розповсюджується кожному студенту для оцінки ефективності його однолітка.

3. Перекладацька практика (перші 10 тем у викладацькій (аргументативній) формі – з української перською, а наступні 10 тем – з перської українською):

а) доповідач-студент розмовляє з певної теми *українською / перською мовами*;

б) студент-перекладач перекладає *перською / українською*;

с) решта студентів слухають, заповнюють оцінювальний лист, записують нотатки, щоб давати коментарі та питання *перською / українською мовами*;

д) викладач і студенти дають коментарі щодо ефективності студента-перекладача у стратегіях та використанні мови.

ДРУГА ФАЗА (В): *Студент – студент*, який виступає *спікером-перекладачем* (стоячи на подіумі та виступаючи із промовою):

1. *Підготовка студентів поза аудиторією:*

а) студентам задано підготувати два виступи: один – українською, другий – перською. Обидва є експозиційними (аргументативними) дискурсами.

2. *Підготовка в аудиторії до виступу.*

а) перед виступом добре влаштований подіум в аудиторії;

б) студентам пропонується сформувані пари. Кожна пара витрачає 5–10 хвилин на практику, включаючи коментарі викладача й однолітків;

с) студентам пропонують коментувати виступи своїх однолітків по закінченні їхніх промов. Ця практика проводиться у формі лекції (однобічне спілкування);

д) студентам пропонується стежити за процесом усного перекладу в цій практиці, *Мовлення: виступ (студентом, який виступає) → переклад (студентом-перекладачем)*;

е) оцінювальний лист надається кожному студенту для оцінки ефективності його колеги.

3. *Перекладацька практика* (перша мова – українська, друга – перська):

а) студент-доповідач виступає із промовою з певної теми *українською / перською мовами*;

б) студент-перекладач перекладає *перською / українською*;

с) решта студентів слухають, заповнюють аркуш оцінювання та записують коментарі;

д) викладач і студенти дають коментарі щодо ефективності роботи перекладача у стратегіях та використанні мови.

ТРЕТЯ ФАЗА: *Плівковий програвач / програвач компакт-дисків – студент виступає спікером-перекладачем:*

1. *Підготовка викладача поза аудиторією:*

а) викладач вибирає окремі короткі бесіди як українською, так і перською мовами з різних записів. Усі дискурси, дискусії та діалоги;

б) викладач перевіряє флешки / компакт-диски, щоби переконатися, що вони перебувають у належному стані;

с) викладач копіює або записує вибрані теми з різних флешок / компакт-дисків на нові флешки / компакт-диски;

д) викладач перевіряє і тестує ноутбук / комп'ютер / магнітофон / CD-програвач.

2. *Підготовка в аудиторії перед презентацією:*

а) стіл зі стільцем добре влаштовані перед аудиторією;

б) на стіл кладеться ноутбук / комп'ютер / магнітофон / програвач компакт-дисків так, щоби викладач мав до нього доступ;

с) студентам пропонують коментувати результати роботи своїх однолітків після бесіди. Ця практика проводиться у формі розмови чи лекції (один спосіб спілкування);

д) студентам пропонується стежити за процесом перекладу в такій практиці, як: *мовлення: презентація (через ноутбук / комп'ютер / магнітофон / програвач CD) → переклад (студентом)*;

е) оцінювальний лист пропонується кожному студенту для оцінювання перекладу свого колеги.

3. *Практика перекладу* (перша частина – з української перською, а друга – з перської українською):

а) викладач відтворює аудіо- чи відеофрагмент коротких розмов *українською / перською мовою* з паузою, щоби дати студенту можливість перекласти;

б) студент перекладає *перською / українською*;

с) решта студентів слухають, заповнюють аркуш оцінювання та записують коментарі;

д) викладач та студенти дають коментарі щодо ефективності роботи перекладача, його стратегій та використання мови;

е) викладач відтворює аудіо- чи відеофрагмент, щоби перевірити мовлення, використовують для обговорення та корекції.

ЧЕТВЕРТА ФАЗА: *Відеопрогравач (VCD) – студент, який виступає спікером-перекладачем:*

1. *Підготовка викладача поза аудиторією:*

а) викладач вибирає конкретні короткі бесіди як українською, так і перською мовами із VCD, що зберігаються в бібліотеці / мовному центрі, або якщо дозволено записувати з / через будь-які веб-сайти. Усе це дискусійні та процесуальні дискурси;

б) викладач вмикає VCD, щоби переконатися, що він у належному стані;

с) викладач робить копію вибраних тем із різних VCD на новий VCD;

д) викладач перевіряє і тестує набір плеєрів VCD або вбудований програвач VCD на портативному комп'ютері;

е) викладач перевіряє телевізійний монітор або проектор і екран.

2. *Підготовка в аудиторії перед презентацією:*

а) стіл із двома стільцями добре влаштовані перед аудиторією;

б) плеєр VCD, телевізійний монітор або проектор добре облаштовані, доступні для роботи викладача;

с) студентам рекомендується формувати пари. Кожна пара (одна перекладає розмову інтерв'юера, інша перекладає респондента) витрачає 5–10 хвилин на практику;

d) студентам пропонують коментувати результати роботи своїх однолітків після бесіди. Це проводиться у формі інтерактивної бесіди;

e) студентам пропонується стежити за процесом перекладу в цій практиці, наприклад: *мовлення*: презентація (через програвач VCD) → *переклад* (пара учнів);

f) оцінювальний лист розповсюджується кожному студенту для оцінки ефективності перекладу однолітка.

3. Практика з перекладу (перша частина – з української перською):

a) учитель вмикає VCD українською / перською з паузою кожного разу, щоб дати можливість студенту перекласти;

b) студент перекладає перською / українською;

c) решта студентів слухають, заповнюють аркуш оцінювання та записують коментарі;

d) викладач і студенти дають коментарі щодо ефективності стратегій студентів і використання мови;

e) викладач відтворює VCD для перевірки мови, що використовується для обговорення та виправлення.

П'ЯТА ФАЗА: Радіо: студент виступає спікером-перекладачем:

1. Підготовка викладача поза аудиторією:

a) викладач перевіряє стан радіо та його якість звуку;

b) викладач готує порожній носій інформації для запису новин та інших програм, що транслюються під час заняття, для обговорення та зворотного зв'язку.

2. Підготовка в аудиторії до радіомовлення:

a) стіл зі стільцем добре влаштовані перед аудиторією;

b) радіо та магнітофон із порожньою носієм інформації для запису новин та інших програм добре організовані та доступні для роботи викладача;

c) усім студентам пропонується робити замітки про основні пункти новин або переговори з радіо-опрограм, робити переклад після цього. Кожний студент витрачає 5–10 хвилин, щоб виконати роботу. Викладач і студенти також надають коментарі та ставлять запитання;

d) студентам пропонується стежити за процесом перекладу в цій практиці, як-от: *говоріння*: презентація (по радіо) → *переклад* (кожний студент у формі зауваження основних моментів або складання резюме) → *передання* (студентом) повідомлення на основі балів або зробленого резюме;

e) оцінювальний лист надається кожному студенту для оцінки ефективності роботи колеги.

3. Практика з перекладу (перша частина – з української перською):

a) викладач вмикає радіо українською / перською на каналі новин чи ток-шоу і водночас натискає кнопку запису;

b) кожен студент перекладає перською / українською мовами, роблячи примітки основних пунктів або складаючи анотацію на аркуші паперу;

c) кожного студента вибирають випадковим чином, щоб він виступив перед аудиторією, докладно описуючи основні пункти;

d) решта студентів слухають, заповнюють аркуш оцінювання та роблять примітки щодо конкретних речей, коментуючи їх;

e) викладач і студенти дають коментарі щодо ефективності роботи перекладача;

f) викладач відтворює запис, щоб перевірити мовлення, яке використовують для обговорення та виправлень.

ШОСТА ФАЗА: Трансляція телевізійних новин – студент виступає спікером-перекладачем:

1. Підготовка викладача поза аудиторією:

a) викладач перевіряє стан телевізора;

b) викладач готує порожній носій інформації для запису новин чи інших програм із метою обговорення та зворотного зв'язку.

2. Підготовка в аудиторії до мовлення:

a) стіл зі стільцем добре влаштовані перед аудиторією;

b) готовий до вмикання телевізор та пустий носій інформації у програвачі для запису програми новин добре організовані та доступні для роботи викладача; усім студентам пропонується відзначити основні моменти новин чи розмов із телевізійних програм. Кожний студент витрачає 3–5 хвилин, щоб переказати зі своїх конспектів інформацію мовою перекладу;

d) студентам пропонується стежити за процесом перекладу в цій практиці, наприклад, *говоріння*: презентація (через телебачення) → *переклад* (кожний студент зазначає основні моменти або робить анотацію) → *передача* (студентом) повідомлення на основі нотаток або зробленої анотації;

e) оцінювальний лист пропонується кожному студенту, щоб оцінити роботу колег.

3. Практика з перекладу (перша частина – з української перською):

a) викладач перемикає телевізор на українських / перських новинах та інших обраних програмах, а потім одночасно натискає кнопку запису на носій інформації;

b) студент перекладає перською / українською мовами, зазначаючи основні моменти або роблячи анотацію на аркуші паперу;

c) кожний студент вибирається випадковим чином, щоб говорити з колегами, докладно описуючи основні моменти, записані за допомогою запису, що повторюється;

d) решта студентів слухають, заповнюють аркуш оцінювання та записують коментарі;

e) викладач дає коментарі щодо ефективності перекладу студентів в обраних стратегіях та використанні мови.

Протягом роботи оцінюються:

1. Точність:

- правильна вимова кожного слова, із правильним наголосом та інтонацією;
- використання граматичних структур із правильним часовим відмінюванням;
- вибір відповідних до теми слів.

2. Чіткість:

- голосне говоріння чітким голосом;
- передача змісту чітким і природним способом;
- використання відповідної комунікативної мови тіла;
- правильна інтерпретація повідомлення.

3. Безперервність:

- висловлювання значення легко, з нормальною швидкістю, без вагань і без надмірно довгих пауз;
- плавна передача повідомлення, використовуючи знайомі поняття, приклади й інші питання, що стосуються теми.

4. Зоровий контакт:

- підтримування зорового контакту з аудиторією.

5. Упевненість у собі:

- передача правильного змісту з повною впевненістю та без вагань;
- упевнене мовлення, навіть коли припустився помилки у значенні, граматичних структурах і часовій формі, а також виборі слова [22, с. 181].

Висновки. Переклад – це мовленнєва майстерність, яку студент може здобути свідомо чи несвідомо через інтенсивний процес навчання та переживання у класі чи в реальному житті ситуації, пов'язаної з перекладом. Шість етапів викладання перекладу розроблені для того, щоб допомогти студентам бути майстерними майбутніми перекладачами після закінчення навчання. За цим методом: (а) студентів ознайомлюють із різними перськими діалектами й акцентами; (б) навчають різним ідіолектам перською та українською мовами; (с) студенти стикаються з різними жанрами як перськими, так і українськими; (д) студенти ознайомлюються з людськими голосами та нормальною швидкістю динаміків із магнітофона / ноутбука, CD- / VCD-програвача, радіо та телебачення; (е) навчають студентів швидко вирішувати, що пропустити, а що передати, лише слухаючи, не дивлячись на оратора, та / або чуучи і дивлячись на оратора, підтримуючи фонові зображення; (ф) навчають студентів бути швидкими та вмілими у написанні анотацій основних положень повідомлень як радіо, так і телебачення; (г) навчають студентів імпровізувати та говорити за основними написаними пунктами; (х) навчають підтримувати належну роботу системи короткочасної пам'яті, (і) зберігати впевненість у собі перед аудиторією, (j) підтримувати контакт із глядачами, (к) аналізувати та давати коментарі щодо виконання перекладу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Alexieva B. The optimum text in simultaneous interpreting: A cognitive approach to interpreters' training. *Paper presented at the annual meeting of the First Language International Conference, Elsinore, Denmark*. 1991.
2. Bruton K. Consecutive interpreting – the theoretical approach. *Interpreting as a language teaching technique – Proceedings of a conference* / N. Thomas et al. University of Salford, England : Centre for Information, Language Teaching and Research, 1985. P. 19–36.
3. Cokely D. Interpretation: A sociolinguistic model. *Burtonsville, MD : Linstok Press*, 1992.
4. Cokely D. Curriculum revision in the twenty-first century: Northeastern's experience. *In Advances in teaching sign language interpreters* / C. Roy et al. Washington, DC : Gallaudet University Press, 2005. P. 1–21.
5. Gile D. Fidelity assessment in consecutive interpretation: An experiment. *Target*. 1995. № 7 (1). P. 151–164.
6. Goffman E. Frame analysis: An essay on the organization of experience. *New York : Harper & Row*, 1974.
7. Halliday M.A.K. System and function in language : Selected papers. *London, UK : Oxford University Press*, 1976.
8. Leeson L. Making the effort in simultaneous interpreting: Some considerations for signed language interpreters. *Topics in signed language interpreting* / T. Janzen et al. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2005. P. 51–68.
9. Mikkelsen H. On the horns of a dilemma: Accuracy vs. brevity in the use of legal terms by court interpreters. *Translation and the law* / M. Morris et al. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 1995. P. 201–218.
10. Mishler E. Research interviewing: Context and narrative. *Cambridge, MA : Harvard University Press*, 1986.
11. Napier J. A sociolinguistic analysis of the occurrence and types of omissions produced by Australian Sign Language–English interpreters. *From topic boundaries to omission: New research on interpretation* / M. Metzger et al. Washington, DC : Gallaudet University Press, 2003. P. 99–153.
12. Roy C. Interpreting as a discourse process. *New York : Oxford University Press*, 2000.
13. Roy C. A discourse-based approach to teaching interpreters. *Proceedings of the inaugural conference of the World Association of Sign Language Interpreter* / R. Locke McKee et al. Southampton : Douglas McLean Publishing, 2005. P. 91–100.
14. Russell D. Interpreting in legal contexts: Consecutive and simultaneous interpretation. *Burtonsville, MD : Linstok Press*, 2002.
15. Russell D. Reconstructing our views: Are we integrating consecutive interpreting into our teaching and practice? *New designs in interpreter education: Proceedings of the 14th National Convention of the Conference of Interpreter Trainers* / L. Swabey et al. St. Paul, MN : Conference of Interpreter Trainers, 2002. P. 5–16.
16. Russell D. (2005). Consecutive interpreting. *Topics in signed language interpreting* / T. Janzen et al. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2005. P. 135–164.

17. Russell D., Malcolm K. Assessing ASL – English interpreters: The Canadian model of national certification. *Testing and assessment in translation and interpreting* / C. Angelelli et al. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2009. P. 331–376.

18. Schegloff E. Discourse as an interactional achievement: Some uses of “uh huh” and other things

that come between sentences. *Analyzing discourse: Text and talk* / D. Tannen et al. Washington, DC : Georgetown University Press, 1982. P. 71–93.

19. Shaw R. Meaning in context: The role of context and language in narratives of disclosure of sibling sexual assault. Unpublished doctoral dissertation, Union Institute & University, Cincinnati, OH. 2007.